

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика (Специална педагогика).

Кандидат: Калоян Иванов Дамянов

Автор на становището: доц. д-р Катерина Иванова Златкова-Дончева, ВТУ
„Св. св. Кирил и Методий“

(Заповед № 447 от 27.12.2024 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен
Златаров“)

1. Описание на конкурсната процедура

Със заповед Заповед № 447 от 27.12.2024 г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ е определен съставът на научното жури и е насрочена дата за публична защита във връзка с придобиване на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност Специална педагогика. На конкурса, обявен в „Държавен вестник“, бр. 91 от 29.10.2024 г., се е явил един кандидат – д-р Калоян Иванов Дамянов.

2. Наукометрични показатели

Във връзка с изпълнение на разпоредбите за допускане на кандидатите до оценяване в съответствие с минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и съобразно чл.68(1) от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в университет „Проф. д-р Асен Златаров“ кандидатът Калоян Иванов Дамянов отговоря и многократно надвишава съответните минимални национални изисквания и минималните изисквания от този Правилник.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата и най-важни научни приноси

Кандидатът гл. ас. д-р Калоян Иванов Дамянов участва в конкурса с:

- Книга – 1 брой, на основата на защитен дисертационен труд.
- Монографии – 1 брой, която е представена като хабилизационен труд.

- Монографии – 2 броя
- Самостоятелни глави от колективна монография – 2 броя;
- Студии – 3 броя;
- Статии, публикувани в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science) - 3 броя (две на английски език и една на български език).
- Публикации - 19 броя, като 3 от тях са в съавторство.
- Университетски учебници/ръководства, от които 1 самостоятелен учебник и 1 учебно ръководство в съавторство.
- Цитати: 15 броя, от които 5 (пет) в научни издания, индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus; Web of Science), 7 (седем) в монографии и колективни томове с научно рецензиране, 3 (три) в цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране.

Налице е достатъчна научна продукция, която свидетелства за подчертан стремеж от страна на кандидата за научноизследователска работа, като в същото време ясно се очертават изследователските полета, към които д-р Калоян Иванов Дамянов заявява траен интерес, и които систематично и задълбочено проучва. Публикациите му са фокусирани върху специфични проблеми на приобщаващото образование и специалната педагогика и конкретно изследователски проблеми, свързани с функционалното оценяване на учениците и предоставянето на подкрепа на деца и ученици със специални образователни потребности. Според съдържанието и развитите в тях идеи те могат да бъдат систематизирани в следните тематични направления:

1. Приобщаващо образование

В това направление са включени 12 публикации, 2 от които монографии, като се откроява основният хабилитационен труд **„Функционална оценка и интензивност на подкрепата в приобщаващото образование“**. Монографията разглежда в дълбочина функционалната оценка, основана на ICF-CY и нейната роля в определянето на интензивността на подкрепата в приобщаващото образование. Трудът се откроява с аналитичен фокус и задълбочен изследователски подход, който включва представителна извадка от национален мащаб и има значими приноси, както в теоретичен план, така и по отношение на практическите измерения на приобщаващото образование. Втората монография с принос към концепцията за приобщаващо образование е **„Приобщаващо образование и организация на подкрепящата среда“**, която е публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд. Монографията интегрира

различни теории, предлага дефиниции и модели, съобразени със съвременните международни стандарти и задълбочено изследва подкрепящата среда с фокус върху нейните физически, социални и организационни измерения.

Към същото направление могат да бъдат категоризирани и следните публикации, представени от кандидата: Г5.1, Г7.2, Г7.11, Г.7.12, Г7.15, Г.7.16, Г.7.17, Г.9.2, Г.10.1, Е.20.1

2. Обучителни подходи и терапевтична подкрепа за деца и ученици със специални образователни потребности

Към това направление могат да бъдат систематизирани 13 публикации, като се откроява още един монографичен труд: **„Образователно и социално включване на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания“**, който анализира предизвикателствата и възможностите за интеграция на учениците с интелектуална недостатъчност и множество увреждания в образователната и социалната среда. Прави впечатление задълбоченият изследователски интерес върху адаптираните учебни програми и специализираните интервенции за подобряване на качеството на живот и образователния процес.

Акцент върху конкретни практически и методологични измерения на обучението и подкрепата за деца и ученици със специални образователни потребности имат и публикациите: Г6.1, Г6.2, Г7.1, Г7.5, Г7.6, Г7.7, Г.7.13, Г7.14, Г.7.18, Г.7.19, Г.10.2, Е.20.2

3. Изследвания, разглеждащи социално-педагогическото и интеркултурното взаимодействие в образователната среда.

В това направление могат да бъдат обобщени 9 публикации, от които една монография **„Социално-педагогическа подкрепа и превенция на отпадането от училищно образование“**, която представя цялостна концепция за социалнопедагогическа подкрепа в образователна среда и разглежда актуалните проблеми, политики и практики, свързани с преждевременното напускане на учениците от училище. Изследването обхваща анализ на факторите за отпадането и предлага структурирани интервенции на различни нива.

Към същото направление могат да бъдат систематизирани и следните публикации: Г.6.3, Г7.3, Г.7.4, Г7.8, Г.7.9, Г7.10, Г.9.1, Г.9.3,

Посочените направления и публикации разширяват и задълбочават изследователските търсения, като представят научно осмислени интерпретации и предлагат смели, но обосновани изводи, решения и препоръки за подобряване на педагогическата практика в контекста на приобщаващото образование.

Тематиката на предложената научна продукция е актуална и интересна и представя д-р Калоян Иванов Дамянов като задълбочен изследовател. Особен интерес представляват публикациите, проследяващи организацията, структурата и съдържанието на приобщаващото образование в методологичен и практически аспект.

Публикационната активност на д-р Калоян Иванов Дамянов е съпътствана от също толкова активно участие в научни, научно-практически форуми и проекти, което се вижда от предоставената от кандидата справка, което демонстрира професионално отношение към обсъжданите теми и проблеми.

Научни приноси

Резултатите от научноизследователската работа на гл. ас. д-р Калоян Иванов Дамянов може да се систематизират в следните **научни приноси**, които по същество повтарят това, което той самият е определил като такива:

Приноси с теоретичен характер:

- Теоретично обоснован нов инструмент за оценка, базиран на Международната класификация на функционирането, уврежданията и здравето за деца и юноши (ICF-CY), който съчетава международни стандарти с национални специфики и е приложима за деца със специални образователни потребности (СОП), хронични заболявания, деца в риск и с изявени дарби.
- Обоснована нова рамка за прилагане на класификацията при ученици извън обхвата на традиционните случаи на деца със специални образователни потребности, като децата в риск и с изявени дарби, което разширява приложението ѝ в образователния контекст.
- Изведен нов оценъчен модел за интензивност на допълнителната подкрепа за личностно развитие въз основа на задълбочен изследователски подход.
- Актуализация на концепцията за приобщаващо образование и предложени дефиниции и модели, съобразени със съвременните международни стандарти. Интегрирани са педагогически, социални и психологически модели за по-добро разбиране на приобщаващите практики.
- Изследване на подкрепящата среда в контекста на приобщаващите практики и формулирана рамка за анализ на физическата, социалната и организационната среда в училищата.
- Дефиниране на концепцията за социално включване и анализ на съществуващите модели за социално и образователно включване, както и тяхното приложение в контекста на ученици с множество увреждания.
- Разширяване на теоретичната рамка и концепции, свързани с подкрепата на учениците с интелектуална недостатъчност в образователна среда.

- Предложена подробна класификация и анализ на факторите за отпадане от училище и тяхното влияние върху учениците в риск.
- Предложен интегриран модел за социалнопедагогическа подкрепа, който съчетава интервенции на различни нива (индивидуално, интерперсонално и организационно) в национален и международен контекст.

Приноси с практико-приложен и социален характер:

- Предложено практическо измерение на изкуствен интелект (AI), добавена и виртуална реалност (AR/VR) за улесняване на процесите по оценяване и диференцирана подкрепа в приобщаващите практики. Обосновани роботизирани решения, които да подпомагат обучението на деца с увреждания и да улесняват тяхното участие в образователния процес.
- Разработени методически насоки и препоръки за учителите и ресурсните екипи за прилагане на функционалната оценка и предоставянето на допълнителна подкрепа.
- Предложения за устойчиво развитие на приобщаващото образование чрез холистичен подход, обхващащ сътрудничество между образователната, социалната и здравната системи.
- Апробиране и внедряване на функционалното оценяване като ключов елемент в нормативната база и предложени решения за равномерно разпределение на ресурсите и квалификацията на специалистите.
- Разработени индикатори за оценка на подкрепящата среда и създадени инструменти за оценка на ефективността на интервенциите.
- Представени практически препоръки за училищна организация, изграждане на достъпна инфраструктура, адаптирани учебни материали и индивидуални планове за ученици със СОП. Предложени примери за успешни интервенции в пилотни училища и детски градини.
- Предложени законодателни промени за оптимизация на образователните услуги за ученици със СОП.
- Обосновани методически насоки за адаптация на учебни програми и конкретни методи и стратегии за адаптиране на учебния процес според специфичните потребности на учениците.
- Създадени работещи и практически приложими инструменти за оценка на потребностите и насоки за идентифициране и удовлетворяване на индивидуалните нужди на учениците.
- Формулирани предложения за устойчиви политики и препоръки за подобряване на законодателството и политиките за включващо и приобщаващо образование.

- Интегриране на цялостен подход в образователните и приобщаващи политики с фокус върху качеството на живот и социалните и емоционални аспекти на включването, които надхвърлят рамките на образователния процес.
- Представяне на професионалния профил на социалния педагог като основен посредник между училището, семейството и общността.
- Обосновани конкретни предложения за интервенции, насочени към предотвратяване на отпадането, включително ранна диагностика и програми за реинтеграция на отпаднали ученици.
- Изготвени препоръки за въвеждане на училищни социални служби и механизми за ефективно взаимодействие между различните институции и направени предложения за интегриране на социалнопедагогическата подкрепа в националните стратегически документи в образователната система.

Оценка на личния принос на кандидата

Научните приноси на кандидата са оригинални, с ярко изразен фундаментално теоретичен и приложен характер, което без съмнение разкрива неговия научно-изследователски потенциал. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като те са пряко ориентирани към практиката. Изразявам категорично мнение по отношение на високата научна и преподавателска способност на гл. ас. д-р Калоян Иванов Дамянов. На базата на направения анализ на публикациите в конкурса, считам, че кандидатът има изцяло личен принос за тях и те имат много по-широк мащаб на въздействие върху образователната система в национален мащаб. Убедено мога да заявя, че в пълна степен формулираните приноси и получени резултати, са негова лична заслуга.

4. Критични бележки, препоръки, въпроси

Нямам критични бележки.

5. Заключение

Имайки предвид гореизложеното, предлагам гл. ас. д-р Калоян Иванов Дамянов да бъде избран за „доцент“ в професионално направление 1.2 Педагогика, научна специалност *Специална педагогика*.

Дата: 14.02.2025

гр. Бургас

Член на научното жури:

/доц. д-р Катерина Златкова-Дончева/